

Opiekun praktyki: dr Łukasz P. Ratajczak

Regulamin i szczegółowe ustalenia dotyczące realizacji

PRAKTYKI ZAWODOWEJ dla II roku studiów uzupełniających

Specjalność: Pedagogika opiekuńczo - wychowawcza

I. CELE PRAKTYKI:

1. Wchodzenie praktykanta w role opiekunów- wychowawców w instytucjach opiekuńczo – wychowawczych, będących terenem ich przyszłej pracy zawodowej.
2. Sprawdzenie i pogłębienie umiejętności studentów w zakresie pracy opiekuńczo – wychowawczej.
3. Stworzenie warunków do gromadzenia i uzupełniania materiałów empirycznych z zakresu podjętych przez studentów prac badawczych.

II. WYMIAR I CZAS TRWANIA PRAKTYKI

Zgodnie z programem studiów czas trwania praktyki określono na **100 godz.**, które student realizuje w następujący sposób:

- 50 godz. w III semestrze w placówkach **oświatowych** zgodnych z charakterem specjalności;
- 50 godz. w IV semestrze w placówkach zgodnych z charakterem specjalności

Dni i godziny realizacji praktyki student ustala z opiekunem praktyki w placówce.

Dopuszcza się możliwość realizacji praktyki pedagogicznej w więcej niż jednej placówce.

W praktyce na studiach uzupełniających obowiązują następujące **warianty**:

- a) osoba, która ma przygotowanie pedagogiczne z I stopnia, nie zmieniła specjalności- robi 100 godzin praktyki zawodowej (a więc w placówkach zgodnych z charakterem specjalności);
- b) osoba, która ma przygotowanie pedagogiczne z I stopnia, zmieniła specjalność- robi 50 godzin praktyki zawodowej (a więc w placówkach zgodnych z charakterem specjalności) + 50 godzin praktyki pedagogicznej (a więc w placówkach oświatowych zgodnych z charakterem specjalności);
- c) osoba, która uzupełnia przygotowanie pedagogiczne w ramach Dodatkowych Usług Edukacyjnych (DUE), bez znaczenia jest to, czy zmieniła specjalność, czy nie - robi 100 godzin zawodowych (a więc w placówkach zgodnych z charakterem specjalności);
- d) osoba, która nie ma przygotowania, nie uzupełnia przygotowania pedagogicznego w ramach Dodatkowych Usług Edukacyjnych, bez znaczenia jest, to czy zmieniła specjalność, czy nie - robi 100 godzin zawodowych (a więc w placówkach zgodnych z charakterem specjalności).

III. MIEJSCE REALIZACJI PRAKTYKI

1. szkoły podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne, artystyczne;
2. placówki oświatowo-wychowawcze, w tym szkolne schroniska młodzieżowe, umożliwiające rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego (np. młodzieżowy dom kultury);
3. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne udzielające dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
4. młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii;
5. placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (bursy, internaty);
6. świetlice socjoterapeutyczne, szkolne, gminne, miejskie, wiejskie.
7. dom dziecka/ rodzinny dom dziecka/pogotowie opiekuńcze/ dom młodzieży; zawodowa rodzina zastępcza
8. organizacje, stowarzyszenia i fundacje realizujące zadania w zakresie działalności opiekuńczo – wychowawczej;
9. kolonie, półkolonie, obozy młodzieżowe;
10. żłobki/kluby dziecięce.

IV. ZADANIA OGÓLNE PRAKTYKANTA (realizacja zadań w zależności od możliwości placówki, w której student realizuje praktykę):

1. Zdobywanie wiedzy na temat sposobów i charakteru pracy placówki. W tym celu student powinien:
  - a) przeanalizować wraz z opiekunem dokumenty stanowiące prawną podstawę działania placówki (ustawy, zarządzenia, rozporządzenia);
  - b) zapoznać się ze statutem placówki;
  - c) zapoznać się z jej strukturą organizacyjną, również (o ile jest to możliwe i wskazane ze względu na cel praktyki) przez branie udziału w pracach komórek organizacyjnych oraz współpracowanie schematu organizacyjnego placówki wraz z opisem zadań i uprawnień przypisanych do poszczególnych stanowisk;
  - d) zapoznać się z formami pracy stosowanymi w placówce;
  - e) zapoznać się z dokumentacją opracowywaną w placówce.
2. Zdobywanie, ulepszanie i rozwijanie umiejętności praktycznych poprzez
  - a) opracowywanie planów zajęć;
  - b) współprowadzenie zajęć, wywiadów, rozmów;
  - c) bezpośredni kontakt z osobami będącymi wychowankami placówki;
  - d) udział w działaniach podejmowanych przez pracowników na rzecz wychowanków;
  - e) prowadzenie pod kontrolą opiekuna ze strony placówki standardowej dokumentacji .

3. Opracowanie studium indywidualnego przypadku (diagnoza, projekt oddziaływań, schemat sieci placówek wsparcia w kontekście problemu jednostki) klienta placówki oraz monografii placówki (podstawy prawne, cele i założenia, organizacja, charakterystyka klientów, zakres kompetencji pracowników instytucji).
4. Zgromadzenie koniecznej do zaliczenia praktyki dokumentacji wymienionej w punkcie V.
5. Dostarczenie dokumentacji do opiekuna praktyk ze strony WSE UAM.

V. DOKUMENTACJA PRAKTYKI

Aktywność w czasie trwania praktyki dokumentowana jest przez studenta w formie harmonogramu oraz dzienniczka praktyk. Znajdują się w nim informacje dotyczące:

1. czynności, jakie będą realizowane w czasie trwania praktyki;
2. czasu spędzonego w placówce w danym dniu;
3. zadań realizowanych w placówce w danym dniu (np. **wzory narzędzi diagnostycznych, materiały niezbędne do realizacji zajęć, przykładowe prace podopiecznych itd.**),
4. zdobytych umiejętności;
5. własnych spostrzeżeń dotyczących pobytu w placówce;

Uwaga! Dzienniczek praktyk wymaga potwierdzenia opiekuna praktyk przez opieczętowanie i podpis:

1. wykonanie teczki, gdzie znajdą się dokumenty odnoszące się do funkcjonowania placówki (wzory dokumentów, narzędzia diagnostyczne, rysunki wykonane przez podopiecznych);
2. opinia sporządzona według zamieszczonego wzoru;
3. arkusze hospitacyjne;
4. studium indywidualnego przypadku lub monografia placówki;
5. str. tytułowej, harmonogram.

VI. ZALICZENIE PRAKTYKI

Warunki uzyskania pozytywnej oceny praktyki:

1. odbycie praktyki w terminie wyznaczonym programem studiów;
2. otrzymanie pozytywnej opinii i oceny ze strony opiekuna praktyk w placówce;
3. wykonanie zadań zamieszczonych w punkcie IV i VII w zależności od charakteru placówki;
4. złożenie wymaganej dokumentacji wymienionej w punkcie nr V.

Zaliczenia praktyki dokonuje opiekun praktyk ze strony WSE UAM.

VII. PLACÓWKI, W KTÓRYCH STUDENCI MOGĄ REALIZOWAĆ PRAKTYKĘ ZAWODOWĄ WRAZ Z ZADANIAMI SZCZEGÓLOWYMI

PLACÓWKI OŚWIATOWE – ZGODNE Z CHARAKTEREM SPECJALNOŚCI:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- zapoznanie się prawnymi podstawami pracy placówki (statut poradni, plan rozwoju placówki, roczny plan pracy poradni);
- zapoznanie się ze strukturą organizacyjną placówki;

- zapoznanie z dokumentacją pedagoga poradni (dziennik pracy pedagoga i sposób jego prowadzenia, zakres obowiązków pedagoga);
  - zapoznanie z procedurą przyjmowania dzieci i młodzieży do poradni;
  - zapoznanie z najczęstszymi problemami podopiecznych;
  - zapoznanie ze specyfiką badań diagnostycznych, a w tym zapoznanie z podstawowymi narzędziami diagnostycznymi (diagnoza sprawności umysłowej, diagnoza analizatorów, etc.);
  - uczestnictwo w badaniach diagnostycznych (obserwacja badania, omówienie problemu, omówienie wyników badań – za zgodą dyrektora placówki i opiekuna praktyki)
  - zapoznanie się z opiniami wydawanymi przez poradnię;
  - przygotowanie konspektu opinii;
  - hospitowanie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, logopedycznych, doradczych prowadzonych na terenie poradni;
  - organizacja czasu wolnego dla dzieci oczekujących na spotkanie z pedagogiem, psychologiem itd.
  - uczestniczenie w zajęciach realizowanych poza poradnią – w miarę możliwości (np. w szkołach);
- 2. Świetlice szkolne;**
- zapoznanie się ze strukturą i zadaniami placówki;
  - zapoznanie się z etiologią i symptomatyką podstawowych problemów z jakimi borykają się podopieczni placówki;
  - zapoznanie się z podstawowymi formami pracy placówki ze szczególnym uwzględnieniem socjoterapii;
  - asysta przy układaniu indywidualnego programu oddziaływania dla nowych uczestników zajęć w świetlicy;
  - ułożenie indywidualnego programu oddziaływania dla nowego uczestnika zajęć w świetlicy;
  - asysta przy rozmowie wychowawcy z podopiecznym;
  - przygotowanie konspektu rozmowy z wychowankiem w kwestii absencji w szkole, zachowań agresywnych, relacji w rodzinie, uzależnień;
  - hospitacja zajęć socjoterapeutycznych; świetlicowych
  - przygotowanie konspektu zajęć socjoterapeutycznych;
  - przygotowanie konspektu warsztatów profilaktycznych dla podopiecznych placówki;
  - pomoc w odrabianiu zadań domowych, organizacja zajęć korekcyjnych i wyrównawczych;
  - organizacja okolicznościowych występów podopiecznych świetlicy.
  - zapoznanie się ze strukturą i zadaniami placówki;
- 3. Szkoła/pedagog szkolny:**
- zapoznanie się aktami prawnymi regulującymi funkcjonowanie placówki;
  - zapoznanie się z koniecznymi przepisami prawa oświatowego (Ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991 r., Karata Nauczyciela);
  - poznanie struktury organizacyjnej placówki;
  - poznanie podstawowych dokumentów dotyczących wychowanków;

- pomoc przy gromadzeniu materiałów koniecznych do dokonania analizy indywidualnego przypadku (analiza akt osobowych, przegląd materiałów zgromadzonych przez pedagoga i psychologa);
- zapoznanie się z narzędziami diagnostycznymi;
- udział w radzie pedagogicznej (jeśli dyrektor placówki wyraża zgodę);
- skonstruowanie dla wybranego ucznia lub klasy programu oddziaływań wychowawczych;
- hospitacja rozmowy pedagoga z uczniem;
- hospitacja rozmowy z rodzicami (za zgodą opiekuna praktyki i rodzica);
- hospitacja zajęć przedmiotowych;
- przygotowanie planu rozmowy z uczniem;
- przygotowanie konspektu i organizacja zajęć profilaktycznych dla uczniów;
- udział w zajęciach kulturalno-oświatowych;
- udział w zajęciach świetlicowych (pomoc uczniom w odrabianiu lekcji, organizacja czasu wolnego);
- przygotowanie scenariusza i realizacja zajęć w ramach godzin wychowawczych (w obecności nauczyciela)

4. Placówki oświatowo - wychowawcze (schroniska młodzieżowe, świetlice, kluby, kółka zainteresowania, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze):

- zapoznanie się prawnymi podstawami pracy placówki (statut placówki, plan rozwoju placówki, roczny plan pracy);
- zapoznanie się ze strukturą organizacyjną placówki;
- zapoznanie się z podstawowymi formami pracy placówki ze szczególnym uwzględnieniem socjoterapii;
- hospitacja zajęć;
- przygotowanie konspektu zajęć i ich organizacja;
- przygotowanie konspektu warsztatów profilaktycznych dla podopiecznych placówki;
- organizacja okolicznościowych występów;
- organizacja wyjść na koncerty, spotkania;
- pomoc w rozwijaniu indywidualnych uzdolnień;
- przygotowanie konspektu rozmowy z rodzicem dziecka uczęszczającego do placówki.

5. Placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (bursy, internaty):

- zapoznanie się ze strukturą i zadaniami placówki;
- zapoznanie się z podstawowymi formami pracy placówki;
- asysta przy rozmowie wychowawcy z podopiecznym;
- przygotowanie konspektu rozmowy z wychowankiem w kwestii absencji w szkole, zachowań agresywnych, relacji w rodzinie, uzależnień;
- hospitacja zajęć integracyjnych;
- przygotowanie konspektu zajęć integracyjnych i ich przeprowadzenie;
- przygotowanie konspektu warsztatów profilaktycznych dla podopiecznych placówki;
- pomoc w odrabianiu zadań domowych, organizacja zajęć korekcyjnych i wyrównawczych.

PLACÓWKI ZAWODOWE ZGODNE Z CHARAKTEREM SPECJALNOŚCI

6. Żłobki, kluby dziecięce:

- zapoznanie się ze strukturą i zadaniami placówki;
- zapoznanie się z podstawowymi formami pracy placówki;
- obserwacja zajęć realizowanych przez opiekunów w placówce;
- współprowadzenie zajęć opiekuńczo – wychowawczych i edukacyjnych dla podopiecznych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka,
- planowanie i organizacja zabaw indywidualnych i w grupie dziecięcej, z uwzględnieniem wieku, poziomu rozwoju i możliwości dziecka;
- współprowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji,
- współrealizacja czynności pielęgnacyjnych względem podopiecznych, zaspokajających potrzeby biologiczne dziecka;
- czytanie dziecięcej literatury lub opowiadanie bajek,
- realizacja zajęć gospodarczo-porządkowych, np. pomoc w karmieniu dzieci, w pracach porządkowych itd.,
- współprowadzenie zajęć doskonalących sprawność motoryczną i manualną dziecka.

7. Dom Dziecka/Rodzinny Dom Dziecka/Zawodowa Rodzina Zastępcza:

- zapoznanie się aktami prawnymi regulującymi funkcjonowanie placówki;
- zapoznanie się z koniecznymi przepisami prawa oświatowego (Ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991 r., Karta Nauczyciela);
- poznanie struktury organizacyjnej placówki;
- zapoznanie z dokumentacją domu dziecka, a w tym:
  - statut domu dziecka,
  - plan pracy opiekuńczo – wychowawczej placówki na bieżący rok,
  - protokoły z posiedzeń Zespołu ds. okresowej Oceny Sytuacji Dziecka (wg możliwości)
  - regulamin wychowanków domu dziecka,
- zapoznanie z dokumentacją wychowawcy domu dziecka (plan pracy pedagoga/wychowawcy, zakres obowiązków pedagoga/wychowawcy, karty indywidualne pobytu dzieci w placówce, itd.)
- zapoznanie z rodzajami diagnozy prowadzonej w domu dziecka;
- hospitacja zajęć opiekuńczo - wychowawczych, wyrównawczych i kompensacyjnych (indywidualnych i grupowych).
- hospitacja rozmowy psychologa/pedagoga z wychowankiem (za zgodą opiekuna praktyki);
- pomoc przy gromadzeniu materiałów koniecznych do dokonania analizy indywidualnego przypadku (analiza akt osobowych, przegląd materiałów zgromadzonych przez pedagoga i psychologa);
- współuczestniczenie w realizacji aktualnych spraw placówki, również tych zgłaszanych na bieżąco;
- przygotowanie konspektu zajęć wolnoczasowych dla wychowanków;
- pomoc wychowankom domu dziecka w odrabianiu zadań domowych, w realizacji prac porządkowych, podczas posiłków (w przypadku młodszych dzieci);
- organizacja okolicznościowych występów podopiecznych;

8. **Kolonie, półkolonie, obozy młodzieżowe:**
  - zapoznanie się aktami prawnymi regulującymi funkcjonowanie kolonii, półkolonii, obozu
  - zapoznanie się z koniecznymi przepisami prawa oświatowego (Ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991 r., Karta Nauczyciela);
  - poznanie struktury organizacyjnej placówki;
  - poznanie podstawowych dokumentów dotyczących wychowanków;
  - organizacja zajęć integrujących grupę;
  - organizacja okolicznościowych występów podopiecznych
  - przygotowanie konspektu i organizacja zajęć wolnoczasowych dla wychowanków;

9. **Organizacje, stowarzyszenia i fundacje realizujące zadania w zakresie działalności opiekuńczo – wychowawczej:**
  - zapoznanie się ze statutem placówki;
  - zapoznanie się z głównymi zadaniami placówki, i formami działania;
  - zapoznanie się z instytucjonalnym systemem wsparcia w kwestii głównych problemów podopiecznych;
  - zapoznanie się z grupą i analiza programu zajęć;
  - przeprowadzenie zajęć profilaktycznych z zakresu uzależnień, przemocy, zachowań ryzykownych;
  - pomoc w odrabianiu zadań domowych, organizacja zajęć korekcyjnych i wyrównawczych;
  - organizacja okolicznościowych występów podopiecznych
  - asysta przy opracowywaniu indywidualnego planu pomocy;
  - samodzielne opracowanie indywidualnego planu pomocy;
  - organizacja czasu osobom korzystającym z usług plac